

Стефанишин Лілія Стефанівна
старший викладач Івано-Франківського
інституту менеджменту ТНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ В НАФТОПЕРЕРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Управління матеріальними потоками в нафтопереробній промисловості в значній мірі визначається особливостями її розвитку, які можна класифікувати за чотирма напрямками (групами): макроекономічні, організаційні, технологічні і фінансові.

Технологічні особливості управління матеріальними потоками полягають в наступному:

- виробництво нафтопродуктів і сировини для нафтохімії здійснюється на великій кількості відособлених, але взаємозв'язаних технологічних установках;
- більшість технологічних процесів в нафтопереробці є комплексними, де за один виробничий цикл із спільної сировини, в результаті єдиного технологічного процесу виходить одночасно декілька нафтопродуктів;
- безперервність технологічного процесу значною мірою обумовлює нетривалість виробничого циклу;
- нафтопереробне виробництво має вибухонебезпечний характер, умови праці для обслуговуючого персоналу на основних технологічних процесах є шкідливими або особливо шкідливими;
- необхідною умовою випуску високоякісних палив і масел є не лише наявність технічно здійснених технологічних установок, але і оптимальний їх набір, певні співвідношення між потужностями різних процесів;
- предмет праці віддалений від працівника, контроль за ходом виробничого процесу здійснюється за показниками КВП і даними аналізу якості нафтопродуктів на всіх стадіях технологічного ланцюга;
- висока зношеність основних фондів визначає потребу в значних капітальних вкладеннях для реконструкції і модернізації діючого виробництва.

До організаційних особливостей виробництва, постачання і збуту продукції на нафтопереробному підприємстві слід віднести:

- 1) у структурі нафтопереробного підприємства велику питому вагу займають допоміжні виробництва;
- 2) нафтопереробне підприємство характеризується віддаленістю від місць видобутку сировини, стійким асортиментом продукції,

що виробляється, і широкою географією реалізації виробленої продукції;

- 3) регрес в розвитку виробничих стосунків між постачальниками нафтової сировини і переробними підприємствами зважаючи на широке поширення останніми роками «давальницької схеми» переробки сировини, внаслідок чого відбувається заміна товарно-грошових стосунків натуральними;
- 4) значна частка виготовленої продукції (близько 50%) поставляється на експорт;
- 5) висока капіталомісткість і енергоємність виробництва поєднується з відносно невеликою потребою в робочій силі;
- 6) через особливості виробництва і причин, що історично склалися, нафтопереробне підприємство має велике число об'єктів невиробничої сфери (бази відпочинку, дитячі садочки, піонертабори, поліклініки, лікарні і так далі);
- 7) великі втрати корисних елементів при переробці нафти, не утилізовані в промисловості.

